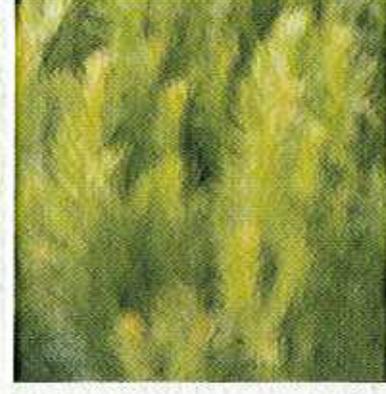

Een eigen
huis en
samen een
vereniging

E17

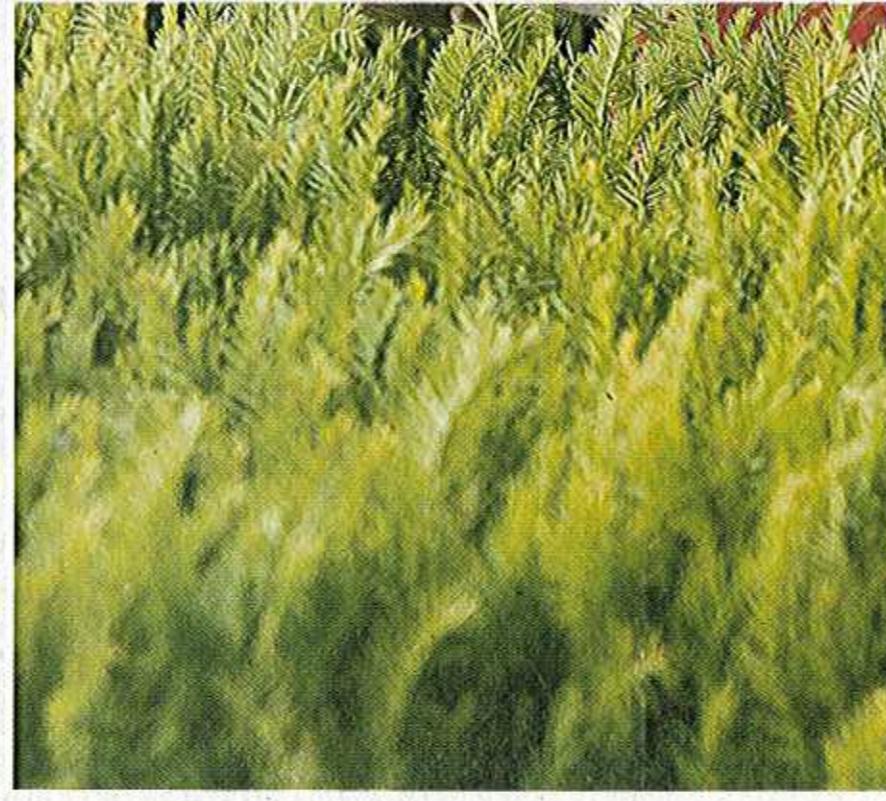
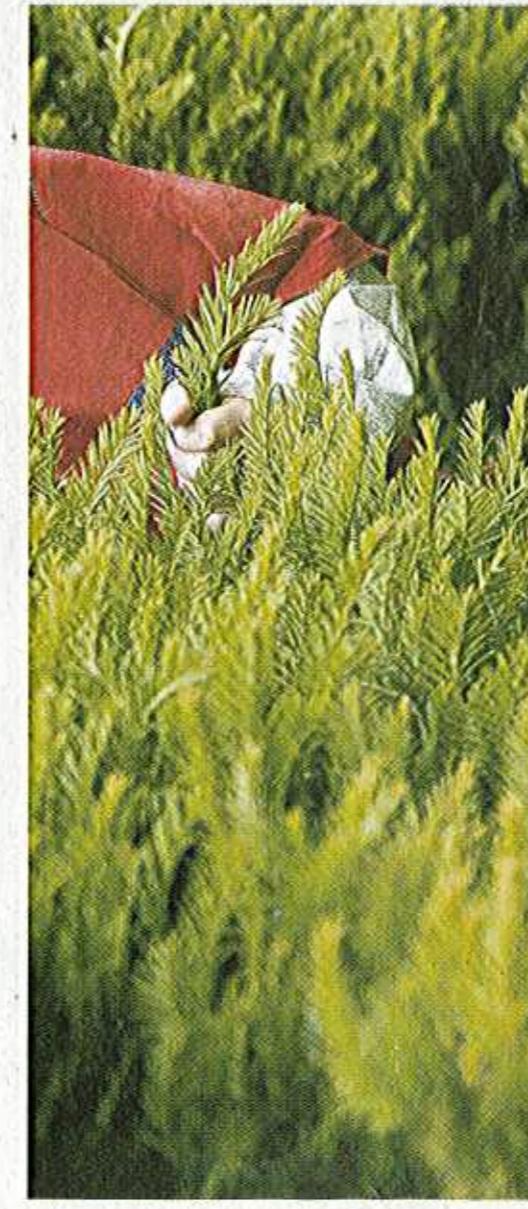

Dolen in je achtertuin

E14/15

foto Hollandse Hoogte

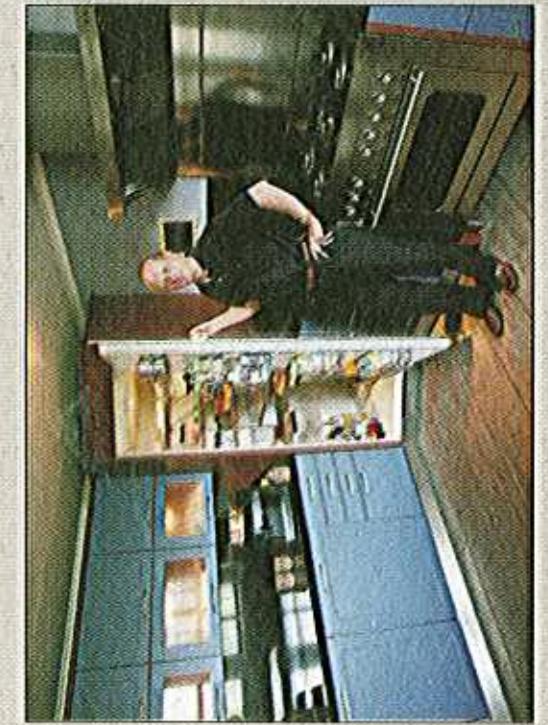
Wuivende palmen

E14

Koelkast in
de hoek van
elke keuken

E21

In tropische sferen

De tuin begin in de knel te komen in een maatschappij waarin we allemaal gedwongen zweverdiener blijven. En dat misschien wel tot ons toste moeten blijven. De vurters die nu nog met hun campertjes rondtoeren en overal in hun afritbroeken verveelde op de terrassen hangen, behoren waarschijnlijk tot de laatste generatie die zich dit *dole fariente* kan veroorloven. Werken zullen we in de toekomst, totdat we erbij neenvallen. En onder werken wordt dan geen werken in de tuin verstaan.

Onder tijdsstruk zie je overal nieuwe manieren van tuinieren ontstaan. De een maakt een requisietentuin met klapstoelen die niet dienen om op te zitten, maar om in de herfst pompoenen op uit te stralen. En met tafeltjes die vol aardige snoeisierijen staan. Planten zijn bijzaak in de snuisterijentuin en in veel van die tuinen zou een bordje met 'Brocantie' niet misstaan.

De ander ontwikkelt een grote-stappen-gauw-thuis-tuin, in de veronderstelling dat drie grote planten minder onderhoud vergen en de tuin sneller vullen dan dertig kleine. Daar valt wat voor te zeggen, en zo'n grote-plantentuin kan zeker spectaculair zijn.

In deze categorie valt de tropische tuin, een tuin waarin met palmen, boomvaten en bananenplanten een tropische sfeer wordt geschapen. Eigenlijk moet je zo'n tuin een subtropische tuin noemen, want tropische planten zijn bij ons niet winterhard – hoe snel het klimaat ook mag veranderen. Palmen vormen een bijzondere groep van bomen. Ze groeien namelijk niet zowel in de breedte als in de hoogte zoals eiken en beuken, maar alleen in de hoogte. Hun maximale dikte wordt al op jonge leeftijd bereikt en neemt daarna niet meer toe. Hun stam vertakt zich niet. Ook maakt een palm geen bladknoppen. Hij groeit vanuit een groeipunt en dat groeipunt is het zwakste punt van de boom: als dat bevrucht is de palm ten dode opgeschreven. Bevroren bladeren zijn geen ramp, maar het groeipunt moet in strenge winters tegen vorst worden beschermd.

Nu gaat u er misschien vanuit dat we toch geen strenge winters zullen krijgen, maar ook een natte winter kan fataal zijn. In natte winters kan het groeipunt gaan schimmelen. Vindingrijke palmenbezitters hebben hierop iets bedacht zij plaatsen in de winter een omgekeerde plastic trechter over het groeipunt om het droog te houden. Niet mooi maar wel effectief. De gemakkelijkste, meest winterharde volewaaierpalm is *Trachycarpus fortunei*, ook wel waaierpalm genoemd. *Trachycarpus fortunei* staat niet snel aan. Het kan wel een jaar of drie duren voordat de plant enthousiast begint te groeien.

Naast een strenge kan ook een natte winter fataal zijn voor palmen

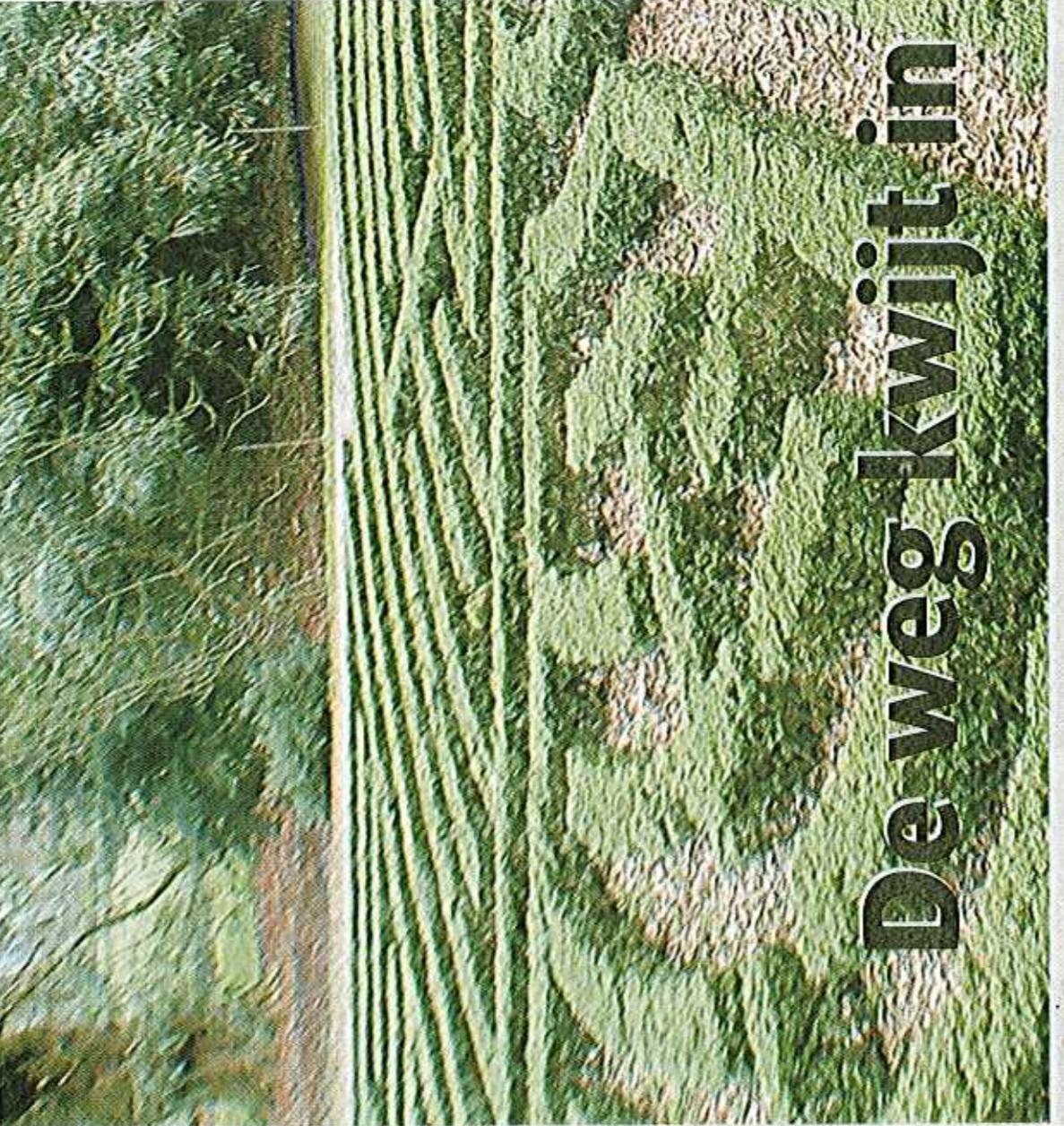

In die eerste drie jaren moet de plant worden vertoeteld. Het geven van een kaliumhoudende meststof aan het einde van de zomer verhoogt de winterhardheid. Een andere palm die wel tegen een stoortje kan, is *Chamaerops humilis*, de Europese dwergpalm die in landen rond de Middellandse Zee in het wild voorkomt. Voor extreem droge standplaatsen is *Chamaerops humilis Cerifera* geschikt, een palmpje met een gedrongen postuur, en met een zeegroene glans op haar blad. De korte bladsteel zijn met gummie prikkende, zwarte stekels bezet.

Het mooiste blad, zilverachtig blauw, heeft *Trachycarpus wagnerianus*. Het is niet de meest winterharde soort,

maar als je dan toch allerlei kunstgrepen moet toepassen om je palm door de winter te loodsen, kun je net zo goed de mooiste soort kiezen.

Naast waaierpalm zijn er palmen met veervormig blad. De bekendste uit deze groep is de dadelpalm. Die is bij ons niet winterhard. Een gelijkende soort is *Buriacapitata* uit Chili. Die palm is noordwaarts opgerukt en wordt tegenwoordig tot in Canada door durfals aangeplant.

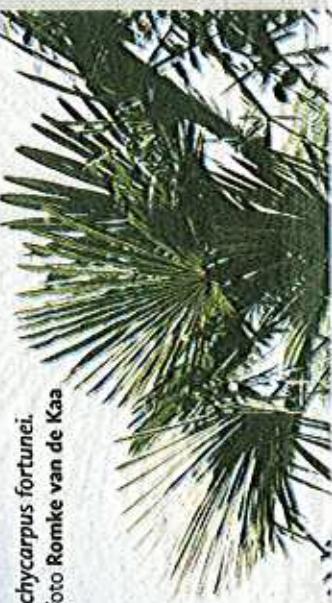

De weg kwijt in

Wie wil dwalen in zijn eigen tuin, hoeft niet per se op zoek naar een landgoed. Ook de aanleg van een doolhof of labyrinth kan minimaal de suggestie wekken dat je uren nodig hebt om een ommetje door de tuin te maken. **Folly van Dijk** neemt het fenomeen onder de loep en vertelt en passant hoe je zelf zo'n labyrinth kunt (laten) aanleggen.

En labyrinth is niet hetzelfde als een doolhof, al worden de termen vaak door elkaar gebruikt. Een labyrinth is één weg die naar vele kanten kronkelt, maar je komt altijd uit bij het middelpunt. Je kunt er dus nietin dolken en verdwalen. Dat kan in een doolhof juist wel: daarvan zijn tal van kruisingen en lopen sommige wegen dood. Waar het doolhof eindigt, weet niemand. De mystiek en symboliek van voor-al labylabyrinth hebben al eeuwenlang een bijzondere aantrekkracht op de mens. Labylabyrinthen symboliseren het reizen langs een weg, het (levens)pad dat de mens moet gaan. Net als Stonehenge en de pyramiden zijn labylabyrinthen magische, geometrische vormen, die een heilige plaats definiëren. De oudste labylabyrinth zijn gevonden in Peru en IJsland. Veel kerken hebben een tegelvoer in de vorm van een labyrinth, als symbool van de pelgrimage naar het Heilige Land. Het aflopen van een kerklabylabyrinth was een minia-

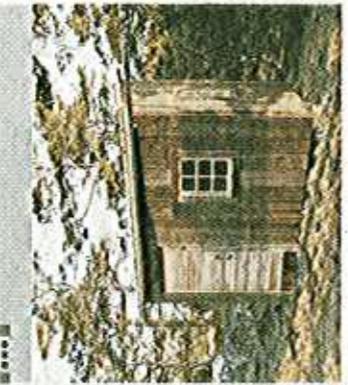
Trachycarpus fortunei

foto Romke van de Kaa

featureerdactie@limburger.nl

046-4116540

Bouwvallige Zweedse cabins worden eigentijdse hutten

Wie ooit in Scandinavië heeft geloegd, weet dat de zogenaamde cabins een aardig alternatief bieden voor de camping. Er zijn er zoveel, dat tent of caravan gemakkelijk thuis kan blijven. Maar lang niet alle cabins zijn in goede staat. Het bedrijf Arvesund koopt die oude, bouwvallige cabins op en laat er eigentijdse hutten van maken. De cabins hebben alle een bescheiden oppervlak van 8 vierkante meter. Doordat ze zijn uitgerust met fornuis, boiler, bed, stoel en tafel is het een ideale, maar vooral romantische eenpersoonswooning. Het idee is afkomstig van de Zweedse ontwerper Mats Theselius. Een zogenoemde Hermit Cabin is verkrijgbaar vanaf 8.700 euro. Een compleet ingericht huisje kost 13.200 euro.

www.arvesund.nl

foto's GPD

Hout reinigen 'fluitje van een cent' met nieuwebeits

Een houten schutting, tuinset of pergola draagt bij aan de uitstraling van de tuin. Er is één nadeel aan dat natuurlijke materiaal: na verloop van tijd oogt het hout onder invloed van weer en wind minder fraai. Behandelen met olie ofbeits is dan de enige optie. Een tijdrovend klusje, maar niet als dit gebeurt met de spraybare tuinbeits van Cuprinol, een merk van Alabastine. Dat claimt de fabrikant althans. Volgens Alabastine zorgt Cuprinol ervoor dat het onderhoud van hout een fluitje van een cent wordt. Debeits is verkrijbaar in drie kleuren. Nieuw in het assortiment is Tuinmeubelolie Waterproof. Die zou volgens de makers twee keer langer bescherming bieden tegen weersinvloeden omdat de olie waterbestendig is.

www.cuprinol.nl

je eigen tuin

tuurpelgrimage; in de late middeleeuwen ging men pelgrimen door thuis te blijven. Het beroemde kerklabyrint bevindt zich in de Kathedraal van Chartres in Frankrijk. Een prachtig voorbeeld is ons land is het vloerlabyrint in de St. Servaasbasiliek in Maastricht. Een doolhof is meer speels van aard dan een labyrint. Doolhoven werden vroeger vaak in tuinen van paleizen en kastelen aangelegd ter vermaak van de bewoners. Dat waren echt groene doolhoven als voorloper van speeltuinen. Een doolhof komt pas tot zijn recht als de wandelaar erin kan verdwalen. Er bestaan ook tijdelijke doolhoven, zoals de maisdoolhof in Boxtel en Malden.

Wie ook gefascineerd is door doolhoven of labyrinten, kan overweegen er zelf een te (laten) ontwerpen en aan te leggen in de tuin. Dat kan een tijdelijk of permanent doolhof of labyrint zijn, gebaseerd op een eigen of bestaand ontwerp. Op de website Doolhoven.nl staan voorbeelden van in particuliere tuinen gelegen doolhoven en labyrinten. Ruud Haak is Nederlands enige 'doolhovenier'. Hij ontwerpt en realiseert doolhoven en labyrinten in tuinen, parken, plantsoenen of

ander terrein. Volgens Haak ligt voor een privétuin een labyrint meer voor de hand dan een doolhof. "Voor een doolhof heb je al snel een stuk grond van 50 bij 50 meter nodig. Een pad moet minstens 70 centimeter breed zijn, een muur 30 centimeter. Dat is maar in weinig tuinen te realiseren. Kies je voor een labyrint, dat kun je dat maken van bijvoorbeeld gras, bestrating of kerken."

De keuze van het materiaal (dood of levend) is van groot belang. Een (snelgroeiende) haag is de meest gebruikte vorm. Voor hoge hagen is de taxus of een conifersoort geschikt, voor lagere hagen de buxus sempervirens. Levend materiaal is duurzaam, maar vraagt veel onderhoud. Bruggen, waterobjecten, poortjes en lachspiegels maken een doolhof nog leuker.

F. Schaefers en Anne Mieke Backer - Gids: Doolhoven & labyrinten in Nederland. De Hef Publishers. Prijs 22,90 euro.

www.doolhoven.nl

featureerdactie@limburger.nl

Het labyrint van buxus op het terrein van Universiteit Nyenrode in Breukelen, aangelegd in 1936 in opdracht van kunsthändelaar Goudstikker.